

İstanbul Nişantaşı Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
Staj Rehberi

İÇİNDEKİLER

1. Karşılama Mesajı	3
2. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Genel Özellikleri	4
3. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Öğrenim Hedefleri ve Yeterlilikleri	4
4. Görevler.....	4
5. Çekirdek Hastalıklar / Klinik Problemler ve Performans Düzeyleri	5
6. Temel Hekimlik Becerileri ve Öğrenme Düzeyleri	5
7. Profesyonel Tutum ve Değerler.....	6
8. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Programı.....	7
9. Staj Programındaki Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri	9
10. Staja Devamlılık	9
11. Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri	10
12. Öğrenme Ortamları	10
13. Önerilen Kaynaklar	10
14. Referanslar	11

TABLolar

Tablo 1. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Ders İçeriklerine Göre Öğrenme Hedefleri.....	5
Tablo 2. Çekirdek Hastalıklar/Klinik Problemler Öğrenme (Performans) Düzeyleri.....	5
Tablo 3. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri.....	5
Tablo 4. Temel Hekimlik Uygulamaları Öğrenme Düzeyi	6
Tablo 5. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Programı	7
Tablo 6. Ders Saatleri ve AKTS	8

Sevgili Öğrencimiz,

Nişantaşı Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları stajınıza hoş geldiniz.

Bu staj süreci 2 hafta olup sizlere çocuk ve ergenlerde görülen psikiyatrik bozuklukların temellerini öğrenme ve bu yaş grubuna özgü değerlendirme becerilerini geliştirme fırsatı sunacaktır. Staj sonunda, çocuk ve ergen hastaların sistematik değerlendirmesini yapabilme, uygun iletişim kurabilme ve temel tanı-tedavi yaklaşımlarını kavrayabilme becerisi kazanmanız beklenmektedir.

Sık karşılaşılan dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, otizm spektrum bozukluğu, anksiyete, depresyon ve davranışsal sorunlar gibi klinik tablolar üzerinde durulacak, vaka tartışmaları, aile görüşmeleri ve gözlem seanslarıyla teorik bilginiz desteklenecektir.

Staj süresince öğretim üyelerinizle iletişim kurarak eğitiminizden en iyi şekilde yararlanmanız beklenmektedir. Programda belirtilen tüm etkinliklere zamanında ve düzenli katılımınız büyük önem taşımaktadır. Sadece teorik bilgi değil, aynı zamanda klinik uygulamalarda da aktif rol almanız hedeflenmektedir.

Kitapçıkta yer alan içeriklerin rehberliğinde, bireysel gayretinizle bu süreçten en yüksek düzeyde fayda sağlayacağınızdan eminiz. Kliniklerde bulunduğunuz süre boyunca çocuk haklarına, mahremiyet ilkesine ve etik değerlere azami özen göstermeniz gerektiğini özellikle hatırlatmak isteriz.

Akademik ve klinik kadromuzdaki tüm öğretim üyeleri her adımda yanınızda olmaya ve öğrenme sürecinizi desteklemeye hazırdır.

Hepinize verimli, öğretici ve başarılı bir staj dönemi dileriz.

Dahili Tıp Bilimleri Bölümü

İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Tıp Dekanlığı

İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Genel Özellikleri

Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları stajı 2 hafta sürmektedir. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları stajı seçmeli olarak öğrencilerimize sunulmaktadır.

Stajı Öğrenim Hedefleri ve Yeterlilikleri

Stajın Amacı:

Dönem V stajının sonunda öğrencilerin, sık karşılaşılan ruhsal hastalıkları tanıyabilmesi, ruhsal hastalıklara tedavi yaklaşımlarını bilmesi ve birinci basamakta çalışan hekimler düzeyinde tedavi becerilerini uygulayabilmesi amaçlanmaktadır.

Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları stajı sonunda aşağıdaki yeterliliklere sahip olunması beklenmektedir.

1. Psikiyatrik öykü alabilir.
2. Mental durumu değerlendirebilir.
3. Psikiyatrik muayene, öykü ve diğer işlemleri uygun şekilde kayıt altına alabilir.
4. Ruhsal hastalığı olan çocuk ve ergenlerde uygun tedavi seçeneklerini değerlendirebilir.
5. Psikiyatrik yönden acil durumlara yönelik temel müdahaleyi öğrenebilir.
6. Hasta ve hasta yakınları ile uygun şekilde iletişim kurabilir.
7. Mesleki uygulamalarında karşılaştığı etik sorunları tanıyabilir ve yönetebilir.
8. Mesleki uygulamalarında istismar ile ilgili hukuki ve adli durumlara uygun kararlar verebilir.

Görevler

Bu staj sonunda stajyerlerin aşağıda belirtilen semptom/durumlarda belirlenmiş olan düzeyde yeterlik kazanması beklenmektedir:

Bu staj sonunda stajyerlerin aşağıda belirtilen semptom/durumlarda klinik akıl yürütme süreçlerini ve hasta yönetimini gerçekleştirecek düzeyde bilgi kazanmaları ve bu durumları gerçek hastalarda gözlemleri beklenmektedir:

Tablo 1. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Çekirdek Hastalıklar / Klinik Problemler ve Performans Düzeyleri

Çekirdek Hastalıklar / Klinik Problem	Öğrenme Düzeyi
Deliryum	T-A-K-İ
Depresyon	T-K-İ
Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu	ÖnT
Kişilik bozuklukları	ÖnT
Otizm spektrum bozukluğu	ÖnT
Panik bozukluk	ÖnT
Parkinson hastalığı (nadir, çocuklukta atipik formlar)	ÖnT
Sosyal anksiyete bozukluğu	ÖnT
Şizofreni ve diğer psikotik bozukluklar	ÖnT-A-K
Tik bozuklukları	ÖnT
Yaygın anksiyete bozukluğu	ÖnT
Yeme bozuklukları	ÖnT
Yıkıcı bozukluklar, dürtü kontrol ve davranım bozuklukları	ÖnT
Zihinsel yetersizlik	ÖnT

Tablo 2. Çekirdek Hastalıklar/Klinik Problemler Öğrenme (Performans) Düzeyleri

A	Acil durumu tanımlayarak acil tedavisini yapabilmeli, gerektiğinde uzmana yönlendirebilmeli
ÖnT	Ön tanı koyarak gerekli ön işlemleri yapıp uzmana yönlendirebilmeli
T	Tanı koyabilmeli ve tedavi hakkında bilgi sahibi olmalı, gerekli ön işlemleri yaparak, uzmana yönlendirebilmeli
TT	Tanı koyabilmeli, tedavi edebilmeli
İ	Birinci basamak şartlarında uzun süreli takip (izlem) ve kontrolünü yapabilmeli
K	Korunma önlemlerini (birincil, ikincil ve üçüncül korunmadan uygun olan/olanları) uygulayabilmeli

Temel Hekimlik Becerileri

Bu staj boyunca stajyerlerden beklenen temel hekimlik becerileri ve düzeyleri aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 3. Stajı Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri

Temel Hekimliği Uygulamaları	Düzy
Genel ve soruna yönelik öykü alabilme	4
Mental durumu değerlendirebilme	3
Psikiyatrik öykü alabilme	3

Genogram çıkarabilme (soy ağacı çıkarabilme)	1
Ruhsal durum muayenesi	3
Bilinç değerlendirme	4
Nörolojik muayene	3
Çocuk ve yenidoğan muayenesi	4
Aydınlatma ve onam alabilme	4
Epikriz hazırlayabilme	4
Hasta dosyası hazırlayabilme	4
Minimental durum muayenesi	3
Laboratuvar örneği alabilme ve ulaştırabilme	4
Acil psikiyatrik hastanın stabilizasyonunu yapabilme	3
İntihara müdahale	2
Hastaya koma pozisyonu verebilme	4
Topluma sağlık eğitimi verebilme	3
Toplumda bulaşıcı hastalıklarla mücadele edebilme	3
Klinik karar verme sürecinde kanıta dayalı tıp ilkelerini uygulayabilme	3
Güncel literatür bilgisine ulaşabilme ve eleştirel gözle okuyabilme	3

Tablo 4. Hekimlik becerileri öğrenme düzeyleri

Öğrenme düzeyi	Açıklama
1	Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir ve sonuçlarını hasta ve/veya yakınlarına açıklar.
2	Acil bir durumda kılavuz / yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar.
3	Karmaşık olmayan, sık görülen, durumlarda / olgularda uygulamayı* yapar.
4	Karmaşık durumlar / olgular da dahil uygulamayı* yapar.
*Ön değerlendirmeyi / değerlendirmeyi yapar, gerekli planları oluşturur, uygular ve süreç ve sonuçlarıyla ilgili hasta ve yakınlarını / toplumu bilgilendirir.	

Profesyonel değer ve tutumlar

Çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları stajı süresince, öğrencilerin gelişim dönemlerine özgü psikososyal ihtiyaçları göz önünde bulundurarak etik, duyarlı ve bütüncül bir yaklaşım sergilemeleri beklenir. Bu alanda çalışırken hem çocuk ve ergen bireyin hem de ailesinin ruhsal süreçlerine saygılı bir tutumla yaklaşmak, iletişimde güven temelli bir dil kullanmak ve profesyonel sınırları korumak esastır. Aşağıdaki ilkeler, staj sürecinde yol gösterici olacaktır:

1. Çocuklara, ergenlere ve ailelerine karşı yaşa uygun, özenli, saygılı ve yargılayıcı olmayan bir yaklaşım sergilemek

2. Klinik değerlendirme sürecinde ocuk, ergen ve aileyle empatik, güven verici ve gelişim düzeyine uygun iletişim kurmak
3. Her durumda mesleki etik kurallara ve gizlilik ilkesine titizlikle uymak
4. Tanı, tedavi ve takip süreçlerinde bilimsel ve kanıta dayalı uygulamaları esas almak
5. ocuk ve ergen ruh sağlığı alanında multidisipliner çalışmanın önemini kavrayarak ekip içinde etkin rol almak
6. Her türlü psikiyatrik değerlendirme ve müdahale öncesinde hem çocuęu hem ailesini bilgilendirerek onam sürecini yürütmek
7. Ailelere hastalık, tedavi süreci ve beklentiler konusunda açıklayıcı, destekleyici ve sade bir dil kullanarak bilgi vermek
8. Gerektiğinde uygun uzmanlık alanlarına yönlendirme yaparak çocuğun en iyi yararını gözetmek
9. ocuk ve ergen bireylerin güvenliğini, mahremiyetini ve gelişimsel ihtiyaçlarını gözeterek profesyonel sınırlar içinde kalmak
10. Bu alandaki güncel bilimsel geliřmeleri takip ederek yařam boyu öęrenmeye ve mesleki geliřime açık olmak

ocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Staj Programı

Tablo 5. ocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Programı

1.Hafta	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08:00-08:45	Klinik uygulamalar				
09:00-09:45					
10:00-10:45	Duygu durum değişiklikleri	Dikkat eksikliği ve hiperaktivite	Tik	Gelişimsel gecime	Klinik uygulamalar
11:00-11:45		Öğrenme güçlüğü	Anksiyete belirtileri		
12:00-13:00	Öğle Arası				

13:00-13:45	Yeme davranışı sorunları	Otizm spektrum bozuklukları	Çocuk ve ergenlerde gelişimsel değerlendirme	Öncelikli ve riskli/ incinebilir gruplar	Enürezis Enkoprezis
14:00-14:45		Zihinsel yetersizlik			
15:00-15:45	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme
16:00-16:45					

2.Hafta	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08:00-08:45	Klinik uygulamalar	Klinik uygulamalar			Staj sonu değerlendirme
09:00-09:45					
10:00-10:45	İntihar/ kendine zarar verme				
11:00-11:45					
12:00-13:00	Öğle Arası				
13:00-13:45	İhmal/ İstismar	Bağımsız Öğrenme			
14:00-14:45					
15:00-15:45	Klinik uygulamalar				
16:00-16:45					

Tablo 6. Ders Saatleri ve AKTS

Zorunlu(Z)/Seçmeli(S)	S
Toplam teorik ders	24 saat
Pratik uygulama	26 saat
Serbest çalışma	12 saat
Sınav çalışması	13 saat
Toplam iş yükü	75 saat
AKTS	3

Staj Programındaki Derslerde ve Uygulamalarda Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri

Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları staj programında dersler ve uygulamalar, servis çalışmaları, hasta başı eğitimleri, öğretim üyeleri ile danışma ve tartışmalar ile öğrenme olanakları sağlanmaktadır. Stajda uygulanan öğretim yöntemleri aşağıda kısaca açıklanmıştır.

1. Kuramsal Eğitim (Anlatım Dersleri): Staj sürecinde, öğrencilerin temel yeterliklere ulaşabilmesi için gerekli bilgilerin paylaşılmasını ve kavranmasını hedefleyen teorik dersler planlanmıştır. Bu derslerde ilgili konular tartışılır ve mesleki bilgi altyapısı güçlendirilir. Zorunlu teorik oturumlar haftalık ders programında belirtilmiştir.

2. Klinik Ortamda Bağımsız Öğrenme: Öğrencilerin bireysel sorumluluk olarak bilgi ve becerilerini geliştirmeleri için haftalık programda bağımsız öğrenme saatlerine yer verilmiştir. Bu süre zarfında öğrenciler teorik çalışmalara zaman ayırabilir, sorumlu oldukları hastaların preoperatif ve postoperatif takiplerini yapabilir, tanı-tedavi süreçlerini değerlendirebilir ve olgu sunumları için hazırlık yapabilirler. Ayrıca klinik alanlarda gözlem yapmaları ve gerektiğinde aktif katılım göstermeleri beklenir.

3. Uygulamalı Eğitim Faaliyetleri: Staj kapsamındaki pratik eğitimler; yataklı servis, poliklinik, acil servisler ve girişim birimlerinde yürütülmektedir. Bu oturumlarda öğrenciler, belirli şikâyet veya hasta gruplarına yönelik tanı ve tedavi uygulamalarını, ayırıcı tanı yaklaşımlarını ve klinik karar verme süreçlerini eğitici eşliğinde gözlemlene ve tartışma imkânı bulurlar.

4. Olgu Sunumu: Stajyer doktorlar, kendilerine sorumluluğu verilen hastaları detaylı olarak değerlendirip, danışman öğretim üyeleri ve grup arkadaşlarıyla birlikte sunumlar yapar. Bu oturumlar, hastanın öyküsünü, klinik bulgularını, tanı ve tedavi süreçlerini içerecek şekilde yürütülür.

Staja Devamlılık

Stajlar sırasında kuramsal dersler, hasta başı eğitimi ve pratik çalışmalarda devam zorunludur. Staj günü bir bütündür ve günlük programın bir bölümünde bulunamayan öğrenci telafi yapmakla yükümlüdür. Staj günlerinin %20'sinden fazla (2 gün) devamsızlığı olan öğrencilerin ilgili stajı tekrarlama gereklidir. Staj sonu sınavına giremez.

Ölçme ve Değerlendirme

Staj sonunda staj sonu sözlü ve yazılı sınavları yapılır. Bu sınavın ve sözlü ve yazılı sınavların ortalaması 60 ve üzerinde ise staj başarılı olarak geçilir. Staj sonu sınavlarının staj geçme notuna katkısı şu şekildedir:

1. Yazılı sınav (%50): Çoktan seçmeli olarak yapılır. Staj boyunca öğrenilen tüm teorik dersler, bulgudan tanıya ve probleme dayalı öğrenim oturumlarından öğrenim hedeflerini kapsayacak şekilde en az birer soru sorulur. Toplam soru sayısı yaklaşık 50 olacak şekilde sınav hazırlanır. Puanlamada 4 yanlış bir doğruyu götürmez.

2. Sözlü sınav (%50): En az iki öğretim üyesi olacak şekilde hazırlanmış jüriler tarafından tüm staj boyunca öğrenilen teorik ve uygulamalı dersleri kapsayan öğrenim hedeflerine uygun sözlü sınav yapılır. Her öğrenciye en az beş soru sorulur. Sorulan sorular kaydedilir. Öğrencinin sözlü sınavdaki performansı jüriyi oluşturan tüm öğretim üyelerinin katılımıyla değerlendirilir.

Staj sonu sınav ortalaması 60'ın altında olunması durumunda yıl sonunda yapılacak olan bütünleme sınavına girilir. Bütünleme sınavında yazılı (%50) ve sözlü sınav (%50) ortalamaları alınarak hesaplanır. Bütünleme sınavı geçme notu 60'tır. Bütünleme sınavından 60'ın altında alan öğrenci Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları staj tekrarı yapar.

Öğrenme ortamları:

-1. Kat: Derslikler

Poliklinikler: Dış Kurum

Önerilen Kaynaklar Yayınlar

1. Kürkçüoğlu, M. A., & Yazgan, M. Y. (Ed.). (2020). Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
2. Şar, V., & Levent, F. (2019). Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Ders Kitabı. Ankara: Güneş Tıp Kitabevi.
3. Aydın, C. (2021). Psikiyatrik Tanı ve Değerlendirme: Çocuk ve Ergenler İçin. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
4. Sadock, B. J., Sadock, V. A., & Ruiz, P. (2018). Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry (11th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.

5. AACAP (American Academy of Child and Adolescent Psychiatry). (2020). Practice Parameters and Guidelines. Washington, DC: AACAP Publishing.
6. Martin, A., Volkmar, F. R., & Bloch, M. H. (2017). Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook (5th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.
7. Green, M., & Ott, M. A. (2019). Johns Hopkins Guide to Child and Adolescent Psychiatry. Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press.

Referanslar

1. Ulusal Çekirdek Eğitim Programı. (2020). Tıp Fakültesi Ulusal Çekirdek Eğitim Programı 2020 (UÇEP 2020). Tıp Eğitimi Ulusal Çekirdek Müfredatı Komisyonu.
2. Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları. (2020). Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları - 2020. TEPDAD.